

Vrijednost znanja i poučavanja (Meka)

Hatib: Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

9. džumadel-ula 1439. po Hidžri / 26. januar 2018.

Hvala Allahu, Koji poučava peru, i poučava čovjeka onome što ne zna. Zahvaljujem Mu na darovima i blagodatima, i na dobroti i plemenitosti koju nam ukazuje. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov posljednji poslanik i pečat svih vjerovjesnika i poslanika, koga je Allah odlikovao nad drugim ljudima, i poslao ga kao milost svjetovima, Arapima i nearapima. Dostavio je poslanicu, izvršio emanet, savjetovao ummet, i borio se, u ime Allaha, sve dok mu nije došla smrt. Neka je na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu časnu porodicu, ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Kur'an je najljepše kazivanje i najljepši govor, jedina vjera kod Allaha je islam, najbolja uputa našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže: "O ljudi, bojte se Gospodara svoga i strahujte od Dana kad roditelj djetetu svome neće moći nimalo pomoći, niti će dijete moći svome roditelju imalo pomoći! Allahova prijetnja je istinita, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba." (Lukman, 33)

Allah, džellešanuhu, odabrao je čovjeka za Svoga namjesnika na Zemlji, i podario mu znanje, koje je osnova djelovanja i počasti, i podario mu razum, koji je uslov primanja Njegove Objave i zaduženja. U suri El-Bekara Uzvišeni kaže: "A kada Gospodar tvoj reče melekima: 'Ja ću na Zemlji namjesnika postaviti!', oni rekoše: 'Zar će Ti namjesnik biti onaj koji će na njoj nered činiti i krv proljevati? A mi Tebe veličamo i hvalimo i, kako Tebi dolikuje, štujemo.' On reče: 'Ja znam ono što vi ne znate.'" Zatim je pojasnio da je znanje preduslov svakog dobra i počasti: "I pouči On Adema nazivima svih stvari, a onda ih predoči melekima i reče: "Kažite Mi nazive njihove,

ako istinu govorite!’ ‘Hvaljen neka si’, rekoše oni, ‘mi znamo samo ono čemu si nas Ti poučio; Ti si Sveznajući i Mudri.’ ‘O Ademe’, reče On, ‘kaži im ti nazive njihove!’ I kad im on kaza nazive njihove, Allah reče: ‘Zar vam nisam rekao da samo Ja znam tajne nebesa i Zemlje i da samo Ja znam ono što javno činite i ono što krijete!’”

Dakle, Allah, džellešānuhu, odlikovao je čovjeka nad većinom Svojih stvorenja blagodatima znanja i razuma, i za njih vezao čovjekovu odgovornost i djelovanje. Znanje je kamen temeljac svakog dobra, i sredstvo koje pomaže čovjeku da upozna svoju vjeru i način na koji će obožavati svoga Gospodara. Prva naredba koju je Džibril dostavio našem vjerovjesniku od Allaha, džellešānuhu, bila je naredba o “učanju”, a prvi ajet koji je objavljen bile su riječi: “Uči/čitaj!” Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Prvo čime je počelo objavljivanje Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, jesu istiniti snovi. Svaki san koji bi usnio bio je jasan poput zore. Potom je zavolio samoću pa je odlazio u pećinu Hira, gdje bi činio ibadet, i ostajao je po nekoliko noći, a onda bi se vraćao svojoj porodici, kako bi se opskrbio potrebnom hranom. I to je trajalo sve dok mu jednog dana nije došla Istina. Došao mu je Džibril, dok je on bio u pećini, i rekao mu je: ‘Čitaj!’ Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: ‘Ja ne znam čitati.’ Melek ga je snažno stisnuo rukama i rekao mu: ‘Čitaj!’ Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ponovo je odgovorio: ‘Ja ne znam čitati.’ Zatim ga je melek stisnuo rukama i treći put najviše što je mogao i rekao mu: ‘Čitaj u ime Gospodara tvoga, Koji sve stvara...’, i sve do riječi: ‘... Koji čovjeka podučava onome što ne zna.’”

O vjernici! Kur’an podstiče ljude na učenje. Allah, džellešānuhu, Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, nije naredio da traži povećanje bilo čega izuzev znanja. Uzvišeni kaže: “... I reci: ‘Gospodaru moj, Ti znanje moje povećaj!’” (Taha, 114)

On je također ukazao na posebnu poziciju učenih: “A Allaha se boje od robova Njegovih – učeni” (Fatir, 28), spomenuvši ih sa Sobom i Svojim časnim melekima, u kontekstu svjedočenja Njegove jednoće, pa je rekao: “Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega – a i meleki i učeni – i da On postupa pravedno. Nema boga osim

Njega, Silnog i Mudrog!” (Ali Imran, 18) Uzvišeni je istakao važnost učenih, rekavši: “Reci: ‘Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju? Samo oni koji pameti imaju pouku primaju!’” (Ez-Zumer, 9) Naredio je obraćanje učenima u pitanjima vjere, pa je rekao: “... Pitajte učene ako ne znate.” (En-Nahl, 43)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podstiče muslimane da traže znanje i pojašnjava da je znanje znak Božijeg dobra prema čovjeku. Rekao je: “Kome Allah želi dobro, pouči ga vjeri.” I rekao je: “Ko bude išao putem stjecanja znanja, Allah će mu olakšati put ka Džennetu.”

Odvojite dio svog dragocjenog vremena za stjecanje znanja, i podstičite svoju djecu da se posvete čitavim svojim duhom traženju i postizanju znanja, jer je ono najefikasnije sredstvo njihovog odgoja, najčvršći temelj u njihovoj moralnoj izgradnji, najbolja zaštita od smutnji, najveća snaga u iskušenjima, najvrednije i najbolje djelo koje približava Allahu i kojim se postižu najveće deredže. O muslimani, kome Allah, džellešanuhu, bude želio dobro, On će ga poučiti vjeri. Najbolji u islamu jesu oni najbolji u džahilijetu, predislamskom dobu, ako se pouče vjeri. Učenjaci su nasljednici vjerovjesnika. Traženje znanja spada u “bakijatus-salihah” – dobra djela koja vječno ostaju, i “sadekatul-džarije” – milosrđe koje traje i nakon smrti i uzrok je neprestane nagrade. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada čovjek umre, prestaju njegova dobra djela osim u tri slučaja: trajne sadake, ako je iza sebe ostavio korisno znanje i odgojeno dijete koje čini dovu za njega.” Međutim, stjecanje znanja iziskuje strpljivost, vrijeme, upornost i požrtvovanost, jer želje se ostvaruju trudom i zalaganjem. U traženju znanja potrebni su: iskrenost, čvrsta i nepokolebljiva volja, čistoća duše i sposobnost savladavanja prepreka i barijera. Neće postići slavu onaj ko voli komociju. Uzvišeni kaže: “Svi vjernici ne trebaju ići u boj. Neka se po nekoliko njih iz svake zajednice njihove potruđi da se upuste u vjerske nauke i neka opominju narod svoj kad mu se vrate, da bi se Allaha pobožali.” (Et-Tevba, 122) Stjecatelj znanja, dok uči, nastoji se okititi lijepim osobinama i manirima, kako bi bio uzor i primjer drugima, i kako bi bio dostojan nošenja poslanice i zaslužio epitet povjerljivosti i pravednosti. Potvrđeno je

vjerodostojnim putem da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ovo znanje (pre)nositi će, u svakoj generaciji pravedni učenjaci, i čuvati će ga od izvrtanja fanatika, prisvajanja i plagiranja lažljivaca i tumačenja neznalica.”

O vjernici! Bavljenje korisnom naukom ima svoje utemeljenje u šerijatu, bez razlike da li se radi o vjerskoj nauci, izvedenoj iz Kur’ana i sunneta, kao što su akadska, tefsirska, hadiska i pravna nauka, ili se radi o naukama zasnovanim na empiriji, iskustvu, i promatranju, kao što su medicina, fizika, inženjerstvo i dr. Ko bude iskren u bavljenju bilo kojom od ove dvije vrste nauka, nadam se da će biti obuhvaćen riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko bude išao putem stjecanja znanja, Allah će mu olakšati put ka Džennetu.” Uzvišeni kaže: “On je neukima poslao Poslanika, jednog između njih, da im ajete Njegove kazuje i da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitoj zabludi, i drugima koji im se još nisu priključili – On je Silni i Mudri. To je Allahova milost koju On daje onome kome hoće – a u Allaha je milost velika.” (El-Džumua, 2–4)

O vjernici! Znanje ima svoje “sakupljače” koji ga pohranjuju, zaštitnike koji ga čuvaju, nosioce koji ga nose, učenjake koji mu služe, prenose ga s generacije na generaciju i šire ga među ljudima.

Učitelji, nastavnici, profesori svojim odgojnim i obrazovnim angažmanom obavljaju zadaću vjerovjesnika i učenjaka, i čine nemjerljivu uslugu islamskom ummetu, osposobljavajući njegove buduće naraštaje i zasađujući u dušama njegovih sinova sjeme života i ovosvjetske i onosvjetske sreće, i zato zaslužuju svako poštovanje i uvažavanje, i zaslužuju da im se oprostite eventualne pogreške. Učitelji i učiteljice, odgajatelji i odgajateljice, budite lijep primjer svojim učenicima, okitite se znanjem, i neka vam znanje bude vodilja u ponašanju, jer vi ste u očima svojih učenika veliki i vi ste njihovi istinski uzori koje oni žele slijediti. Budite na visini zadatka! Budite na visini zadatka! Ako im budete govorili o iskrenosti, pokažite im iskrenost u praksi, i ako im budete govorili o strpljivosti, pokažite im strpljivost u praksi.

Počni sa svojom dušom i odvрати je od zablude, i ako uspiješ, to je dokaz tvoje mudrosti.

Tada će tvoje riječi naići na plodno tlo, a tvoje će znanje koristiti.

Nemoj drugima zabranjivati ono što sam činiš, jer to će velika sramota za tebe biti.

Učitelji i učiteljice, odgovornost je velika, a emanet koji vam je povjeren nema cijenu. Muslimanski naraštaji su vaš emanet i “kapital” u vašim rukama. Budućnost ummeta ovisi o vašoj odgovornosti. Čuvajte svoje stado! Čuvajte svoje stado! Svi ste vi pastiri i svi ćete odgovarati za svoje stado. Ako budete činili dobro, a to je ono što mislimo o vama, sebi činite dobro, i tada se možete nadati Božijoj nagradi i dobru, a ako budete činili zlo, štetite sebi i islamskom ummetu.

Dragi učenici, pažljivo slušajte ovo šta ću vam reći, ovo su riječi upućene vama od onoga koji vas voli i želi vam dobro: poštivanje učitelja je šerijatski princip, moralna obaveza i odgojno-obrazovni uspjeh. U putovanju Allahovog vjerovjesnika Musaa, alejhis-selam, sa Hidrom, nalazi se pouka, savjet i podsjećanje. Uzvišeni kaže: “Mogu li da te pratim”, upita ga Musa, “ali da me poučiš onome čemu si ti ispravno poučen?” (El-Kehf, 66). Hidrov odgovor bio je: “Ti sigurno nećeš moći sa mnom izdržati”, reče onaj, “a i kako bi izdržao ono o čemu ništa ne znaš?” (El-Kehf, 67–68). Musa, alejhis-selam, uvjeravao ga je da on poznaje prava učitelja i težinu puta nauke. “Vidjet ćeš da ću strpljiv biti, ako Bog da”, reče Musa, “i da ti se neću ni u čemu protiviti.” (El-Kehf, 69)

Vrijednost učitelja je velika, a njegov doprinos i trud je pravo koje se može “platiti” samo dobročinstvom. Pazite se lošeg postupanja prema njemu jer bi to bio odgojni neuspjeh, moralno posrnuće i anarhističko ponašanje koje niko normalan ne može odobriti. Slijedite u tome primjer prvih generacija muslimana. U jednoj predaji navodi se da je Rebia, učenik imama Šafije, kazao: “Nisam se usuđivao u prisustvu Šafije piti vodu iz poštovanja prema njemu.” Poštujte svoje učitelje, znajte njihovo mjesto, i dajte svakome njegovo pravo. Allah vas uputio, učinio vas korisnim, podario vam korisno znanje i dobro djelo!

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

